

16 Μαρτίου 2024

Όσιος Χριστόδουλος ο θαυματουργός, «ο εν Πάτμω»

[Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο / Πολυμέσα - Multimedia / Συναξαριακές Μορφές](#)

Όσιος Χριστόδουλος ο θαυματουργός, «ὁ ἐν Πάτμῳ»

Εορτάζει στις 16 Μαρτίου εκάστου έτους.

Μέγας μεν Αντώνιος αρχή Πατέρων.

Θείος δε Χριστόδουλος, ένθεον τέλος.

Χριστόδουλον δεκάτεραν καθ έκτην,εις Ολύμπω.

Βιογραφία

Ο Όσιος Χριστόδουλος γεννήθηκε σε μία κωμόπολη κοντά στη Νίκαια της Βιθυνίας γύρω στο 1020 μ.Χ. Το κοσμικό του όνομα ήταν Ιωάννης. Από πολύ νέος επιθύμησε να εγκαταλείψει τον κόσμο και ν αφοσιωθεί στην μοναχική ζωή. Ξεκίνησε από κάποια Μονή στον Όλυμπο της Βιθυνίας, όπου μετά από λίγο καιρό εκάρη Μοναχός.

Από εκεί θα ματαβεί στους Αγίους Τόπους και για μικρό διάστημα θα μονάσει σε κάποιο ερημικό μέρος εκεί. Οι επιδρομές όμως των Σαρακηνών αναγκάζουν τους Μοναχούς να εγκαταλείψουν εκείνα τα μέρη και έτσι επανέρχεται στην Μικρά Ασία

και εγκαθίσταται στο Όρος Λάτρος της Μυσίας. Εκεί διέπρεψε σ όλες τις αρετές και οι Μοναχοί των εξέλεξαν πρώτον επιστάτη με το αξίωμα του Αρχιμανδρίτη, γεγονός που του έδωσε και το προσωνύμιο του Λατρηνού. Οι επιδρομές όμως των Μουσουλμάνων τον αναγκάζουν σε φυγή και από το Λάτρος.

Αναζητώντας τόπο ασκήσεως ο Όσιος φτάνει στη Στρόβιλο, μια θαλάσσια περιοχή στα παράλια της Μικράς Ασίας. Εκεί θα μείνει για λίγο καιρό, γιατί μια νέα επιδρομή θα τον αναγκάσει να διαφύγει στη Λέρο και στη συνέχεια στην Κω, όπου και θα ιδρύσει Μονύδρια. Οι διαφορές όμως με τους εκεί κατοίκους θα τον καταστήσουν ανέστιο και αυτή τη φορά.

Ύστερα από περιπληήσεις στα γύρω νησιά φτάνει στην Πάτμο, στην οποία γοητεύεται από την ησυχία και την ηρεμία της. Αμέσως φεύγει για την Κωνσταντινούπολη και ζητά από τον Αυτοκράτορα Αλέξιο Α' τον Κόμνηνο την άδεια «ίνα φροντιστήριον των ψυχών καταστήση ταύτην». Ο Αυτοκράτορας με Χρυσόβουλλο του παραχωρεί την Πάτμο και τα γύρω νησιά μαζί με εργάτες και χρήματα. Με την εγκατάσταση του στην Πάτμο ο Όσιος ξεκινά το χτίσιμο Μοναστηριού τιμώμενο επ ονόματι του Θεολόγου. Οι επιδρομές όμως των Μουσουλμάνων δεν θα τον αφήσουν ήσυχο ούτε αυτή τη φορά.

Ο Όσιος αφήνει την Πάτμο και καταφεύγει στην Εύβοια κατά το έτος 1092 μ.Χ.

Η διαμονή του Οσίου Χριστοδούλου στην Εύβοια ήταν σύμφωνα με επιστημονικές έρευνες μικρής διάρκειας. Υπάρχει η πληροφορία ότι ένας ευσεβής και πλούσιος κάτοικος του Ευρίπου προσέφερε την πολυτελή οικία του στον Όσιο, ο οποίος την ανέδειξε σε μοναστήρι, αν και οι φροντίδες του Οσίου, εξαιτίας της μεγάλης παρουσίας του μοναστηριού στην Πάτμο, απαιτούσαν την παραμονή του όχι στην έρημο αλλά κοντά στον κόσμο. Εξάλλου, στην Εύβοια ανέκαθεν υπήρχε παράδοση, σύμφωνα με την οποία ο Όσιος Χριστόδουλος παρέμεινε ασκητεύοντας στο σπήλαιο στο δυτικό άκρο της κωμόπολης Λίμνη (Ελύμνιον).

Ο Όσιος κατά την διαμονή του στον Ευρίπο συνέταξε την «Διαθήκη» και τον «Κωδίκελλό» του (Μάρτιος 1093). Τη Διαθήκη αυτή, για να έχει ισχύ, την υπογράφουν επτά αξιωματούχοι της επισκοπικής αρχής και της πόλεως Ευρίπου (Χαλκίδος), ήτοι Λέων πρεσβύτερος και σακελλάριος της πόλεως Ευρίπου, Ιωάννης πρεσβύτερος και νοτάριος της καθέδρας Ευρίπου, Μιχαήλ... της καθέδρας Ευρίπου, Βασίλειος ο ευτελής διάκονος.... και νοτάριος Ευρίπου κ.α.

Ειδικότερα ο Μητροπολίτης Ρόδου Ιωάννης, στο έργο του «Βίος και Πολιτεία του Οσίου πατρός ημών Χριστοδούλου» εξιστορεί την διαμονή και την κοίμηση του Οσίου Χριστοδούλου στον Ευρίπο, που συνέβη το έτος 1093 μ.Χ., όπως και την

ανακομιδή του ιερού λειψάνου του και τη μεταφορά του στην Πάτμο, αναγράφοντας τα εξής:

«Και φθάνουν εκεί ο Όσιος μαζί με την αδελφότητα, εκεί όπου το νερό της θάλασσας εισρέει προς τα έξω και πάλι οπισθοχωρώντας δημιουργεί κάποιο στενό θαλάσσης, που οι αρχαίοι το ονόμασαν πορθμό του Ευρίπου. Και εκεί λοιπόν, αφού έγινε το αντικείμενο του θαυμασμού όλων και αφού αξιώθηκε την πρέπουσα τιμή, σαν να ήταν Άγγελος σε θνητό σώμα, νουθετούσε το ποίμνιό του, για να μη δυσφορεί στις συχνές μετακινήσεις, ούτε να αντιστέκεται ανόητα στις βουλές του Θεού, που οικονομεί τα πάντα εν σοφία. Αλλά ένας από τους μοναχούς, επειδή δεν υπέμενε τις κακουχίες, ούτε το στριφνό και το επίπονο της αρετής, όπως ο Ιούδας από τους δώδεκα αναχώρησε από την ομήγυρη των αδελφών και την πνευματική εκείνη συγκέντρωση την αντικατέστησε με κήπο, που νοίκιασε. Και, καθώς ο διάβολος εισήλθε στον Ιούδα και τον ώθησε στην προδοσία, με τον ίδιο τρόπο και πονηρό δαιμόνιο βασάνιζε τον μοναχό που είχε αποσπασθεί από την αδελφότητα και ανακοινώνεται στον πατέρα η ασθένεια του μικρόψυχου αδελφού. Εκείνος, πράος και ανεξίκακος, δίνοντας τόπο στην οργή, αφού πήρε το ιερό Ευαγγέλιο, έρχεται το βράδυ προς τον μαινόμενο και παράφρονα, διαβάζει τα λόγια του Αγίου Πνεύματος για ασθενή και αμέσως βελτιώνεται η θέση του αρρώστου, ο οποίος δεν επιθυμούσε πλέον να ασχολείται με την φύτευση δένδρων και την άρδευση κήπων, αλλά προθυμοποιείται για την καλλιέργεια της γης της αρετής, επανερχόμενος με αυτόν τον τρόπο και πάλι στην ποίμνη, από την οποία κακώς προηγουμένως είχε αποκοπεί. Μετά την πάροδο μικρού χρονικού διαστήματος, προφητεύει σε όσους τον ακολουθούσαν ότι θα αποδημήσει προς τον Κύριο, ότι οι Αγαρηνοί δεν θα κατοικήσουν μέχρι τέλους στα νησιά και ότι ο επιστήθιος φίλος του δεν θα αδιαφορήσει γι' αυτούς, αλλά ότι μόλις καταπαύσει η θαλασσοταραχή, θα επανέλθουν και πάλι στο πνευματικό μαντρί. Παρακαλεί λοιπόν να παραλάβουν μαζί τους το νεκρό σώμα του από την ξένη αυτή γη και να το τοποθετήσουν στο ναό, για τον οποίο μόχθησε πολύ. Αυτά, αφού προείπε σε όσους συναναστρεφόταν και καθαγίασε τους πάντες με αποχαιρετιστήρια λόγια, παρέδωσε το πνεύμα του στον Θεό, την 16η Μαρτίου. Ταυτόχρονα με την εκπλήρωση της προφητείας και την εξαφάνιση των πειρατών από τη θάλασσα με την δύναμη του άρχοντος, οι καλοί μαθητές του θυμόντουσαν την προφητεία του ενάρετου ποιμένα και ετοιμάζονταν να αποπλεύσουν. Επειδή όσοι κατοικούσαν τη χώρα εκείνη άκουσαν ότι θα στερούνταν το τίμιο εκείνο σώμα, αφού συγκεντρώθηκαν από τα γύρω μέρη, έλεγαν απροκάλυπτα, ότι με κανένα λόγο δεν θα το επέτρεπαν αυτό. Γιατί νόμιζαν ότι θα ήταν ανόητο και εξ' ολοκλήρου ασύνετο, να επιτρέψουν σε άλλους να το μετακομίσουν όπου ήθελαν, επειδή (ο Όσιος) ήταν γι' αυτούς σωτήρας, ιατρός και θεραπευτής κάθε αρρώστιας. Γι' αυτό με αυστηρότητα φρουρούσαν τον νεκρό. Αλλά δεν έπρεπε να διαψευσθεί η προφητεία του μάκαρος. Γι' αυτό και αφού

πλέον είχε προχωρήσει η νύχτα, ξεφεύγοντας από την προσοχή των φρουρών, μεταφέροντας τον νεκρό στους ώμους τον επιβιβάζουν σε πλοίο και, αφού έτυχαν νηνεμίας, φθάνουν στο νησί, αποβιβάζουν με μεγαλοπρεπή πομπή το ιερό σκήνος υμνολογώντας τον Θεό και ευωδιάζοντας τον αέρα με αρώματα. Και τώρα άρτιο και σώο κείται το σκήνωμα στο ναό του Αποστόλου και αναβλύζει πηγές θαυμάτων και όσοι με πίστη το αγγίζουν αισθάνονται κάποια οσμή μύρου και με μόνη την αφή καθαγιάζονται και απελευθερώνονται από κάθε σωματική βλάβη».

Από τα όσα συνέγραψε ο Όσιος Χριστόδουλος διασώθηκαν τα εξής: «Υποτύπωσις ήτοι διάταξις γενομένη προς τους εαυτού μαθητάς εν τη εν Πάτμω ιδία αυτού μονή», η προαναφερθείσα «Διαθήκη» και ο «Κωδίκηλλος».

Το λείψανο του Οσίου και φυλάσσεται ως σήμερα στο μικρό φερώνυμο Παρεκκλήσιο του Οσίου Χριστοδούλου, στη Νοτιοδυτική πλευρά του Καθολικού της Μονής Πάτμου.

Απολυτίκιον (Κατέβασμα)

Ήχος α΄. Της ερήμου πολίτης.

Τῆς Νικαίας τον γόνον και της Πάτμου το καύχημα και των μοναζόντων το κλέος θεοφόρον Χριστόδουλον τιμήσωμεν εν ύμνοις αδελφοί, το σκήνος προσπτυσσόμενοι αυτού, ίνα λάβωμεν την ίασιν των ψυχών και των σωμάτων κράζοντες. Δόξα τω δεδοκότι σοι ισχύν, δόξα τω σε στεφανώσαντι, δόξα τω ενεργούντι δια σου πάσιν ίάματα.

Έτερον Απολυτίκιον

Ήχος β΄.

Τοις των δακρύων σου όμβροις, πάτερ Χριστόδουλε, των νοσημάτων εξαίρεις τον καύσωνα· διο σε πιστώς ικετεύομεν, επερχομένων παντοίων κακών ημάς λύτρωσαι, πρεσβεύων απαύστως υπέρ πάντων ημών.

Έτερον Απολυτίκιον

Ήχος γ΄. Μέγαν εύρατο εν τοις κινδύνοις.

Μέγα εύρέ σε η Πάτμος κλέος, παμμακάριστε ποιμήν πατέρων· ως γαρ διήλθες οδόν της ασκήσεως, του ακροτάτου τέλους επέτυχες και παρρησίας ουδόλως

διήμαρτες πάτερ, οσιε Χριστόδουλε, Χριστόν τον Θεόν ικέτευε, δωρήσασθαι ημίν το μεγα έλεος.

Κοντάκιον

Ήχος πλ. δ'. Τη υπερμάχω στρατηγώ.

Τω εκ του κοσμου της δεινής ματαιότητος ταις διδαχαίς σου ταις σεπταίς ποιόμνην ελάσαντι, αναγράφομεν οι παίδες σου ύμνον σοι, μάκαρ. Αλλ ως έχων παρρησίαν προς τον Κύριον, εκ παντοίων ημάς λύτρωσαι κολάσεων, ίνα κράζωμεν· Χαίροις, πάτερ Χριστόδουλε.

Έτερον Κοντάκιον

Ήχος δ'. Επεφάνης σήμερον.

Το σεπτόν σου λείψανον τους προσκυνούντας σχετικώς εκ πίστεως φύλαττε, πάτερ, ασινείς, ταις προς Θεόν ικεσίαις σου, οσιε πάτερ θεόφρον Χριστόδουλε.

(Ποίημα του αββά Απολλώ)

Ο Οίκος

Άγγελος αλλος ώφθης επί γης, θεοφόρε, βιώσας εγκρατώς υπέρ λόγον και τοις επουρανίοις χοροίς συνηρίθμησαι τανύν, τρισμακάριστε· διο ανυνούντες βοώμέν σοι θερμώς τοιαύτα·

Χαίροις αστήρ της εώας εκλάμπας.

Χαίροις φωστήρ τους εν Πάτμω αυγάσας.

Χαίρε των εν βάθει παθών η ανάκλησις.

Χαίρε των εν ζόφω κακίας η λύτρωσις

Χαίρε ελκών προς μετάνοιαν ταις των λόγων διδαχαίς.

Χαίρε άγων προς απάθειαν ταις του βίου αγωγαίς.

Χαίρε, ότι υπάρχουν οδηγός μοναζόντων.

Χαίρε, ότι τυγχάνεις ιατρός ασθενούντων.

Χαίρε σωτήρ ανθρώπων θερμότητα.

Χαίρε φωστήρ των, παιδων λαμπρότατε.

Χαίρε, δι ου ο Θεός έδοξάσθη.

Χαίρε, δι ου ο εχθρός κατησχύνθη.

Χαίροις, πάτερ Χριστόδουλε.

Ιερά Λείψανα: Το Λείψανο του Αγίου βρίσκεται αδιάφθορο στη Μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου Πάτμου.

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Όσιος Χριστόδουλος ο θαυματουργός, «ό έν Πάτμω»

Όσιος Χριστόδουλος ο θαυματουργός, «ό έν Πάτμω»

Πηγή: saint.gr